

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 4013
Tarih : 22.10.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 22/10/2019
Sayı: -120.10-E.00000554386

0000554386

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31 Mart Seçimlerinde Türkiye genelinde yapılan yerel seçimlerde yurttaşlar sandıklara giderek iradelerini temsil edecek kişileri seçmiştir. Ancak seçimlerden sonra YSK marifetiyle İstanbul seçimlerinin iptali, KHK'lerle 6 belediyede seçme ve seçilme hakkının ortadan kaldırılması ve kayyum atamaları seçimlere gölge düşürmüştür. Yerel demokrasiyi ortadan kaldıran bu sorunlu yapıya çözümlerin bulunması, sorumlulara yönelik yasal yaptırımların geliştirilmesi ve bu hukuksuz teamülün bir daha yaşanmaması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN

Van Milletvekili

GEREKÇE

Yerel yönetimlerin demokrasinin temeli olduğu ve yerel yönetimlerinin güçlü olamadığı toplumlarda demokrasinin kurumsallaşamayacağı bilinmektedir. Bunun gibi “yerel yönetim organlarının demokratik seçimi hukuk devletinin gereğidir”. Hem hizmetin yerinden ve halka en yakın birimlerden hem de etkin, bürokratik engellere takılmadan sunulması için yerel yönetimlerin güçlü olması zorunludur. Yerinden yönetim kuruluşları ya anayasada öngörülerek ya da doğrudan kanunla oluşmuşlardır. Bu anlamda il özel idaresi, belediye ve köyler anayasal kurumlar olup bunların idari örgütlenme modelinden yasayla yada benzeri hükümlerle kaldırılması söz konusu olamamalıdır. Bu nedenle KHK'yle yerel yönetim organlarına yapılan son müdahale ve belediyelere kayyum atamaları açıkça anayasaya aykırıdır. Anti-demokratik bir teamül halini alan kayyum atamaları halkın bütçe hakkını da ihlal etmektedir. Kayyumların halka karşı bir sorumluluk içerisinde olmaktan öte hiyerarşik amirlerine karşı sorumlu olması ortaya bir israf ve yolsuzluk düzeni çıkarmakta ve yurttaşlara sunulması gereken hizmetleri aksatmaktadır.

0000554386

**TBMM
GELEN EVRAK**

22 Ekim 2019

No:

EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

İktidar partisi; kendi partisinden birçok belediye başkanını istifa ettirerek, ana partisinden olanları görevden uzaklaştırıp yerlerine meclislerden kişiler seçtirerek ve Demokratik Bölgeler Partisi'nden seçilenlerin yerine kayyum atayarak 2014 yerel seçimlerini ilga etmişti. 31 Mart 2019 seçimlerinde söz konusu belediyelerin çoğunda yurttaşlar seçme ve seçilme hakkına müdahale olarak algıladıkları bu irade gaspına sandıklarda yanıt vermiş ve milli irade seçimde tecelli etmiştir.

Ancak OHAL döneminden miras kalan, hukuki ve anayasal alt yapısı olmadığı ifade edilebilen KHK ve kayyum müdahaleleri 2019 yerel seçimlerini de ilga etmeye devam etmektedir. Milyonlarca seçmenin oy kullanarak seçtiği belediye başkanları; gizlilik kararı konulan dosyalarla görevden uzaklaştırılmakta halkın seçme ve seçilme hakkı gasp edilmektedir. Özellikle Kürtlerin nüfus olarak yoğun yaşadığı kentlerin belediyelerine kayyum atanması, yapılan siyasi ayrımcılığın etnik bir saikle yapıldığı algısına güç vermekte ve tarihsel bir risk içermektedir. Ayrıca bu haliyle belediye başkanlarının yerine merkezi yönetim tarafından atanan kamu görevlileri merkezi yönetimin hiyerarşisinde olan ve belediyelerin idari, mali ve hukuki özerkliklerini ihlal eden bir yapıya hizmet etmektedir.

Alınan bu kararın açıkça hukuka ve anayasaya aykırı olması, mevcut durumda KHK'li olmasına rağmen seçilme kriterleri aynı yasaya dayanan vekillerin bulunması, OHAL KHK'lerinin OHAL dönemiyle sınırlı tutulması içtihadının ihlal edilmesi, YSK mevcut kararıyla "yasamanın ilkölliği ve asliliği" ilkelerini ihlal etmiş ve yasamanın üzerinde bir yetkiyi kullanmıştır. Kayyum atama kararıyla İçişleri Bakanlığı hem TBMM'nin yasama alanına hem de YSK'nın seçim yargısı alanına müdahale etmiştir. Halkın iradesiyle seçilen belediye eşbaşkanları ve meclis üyelerinin adaylık kriterleri, seçim takviminde bizzat YSK tarafından belirlenmiş ve aynı YSK, başvuran adaylara veya partilere bu konuda bir beyanda veya ikazda bulunmamıştır. Seçildikleri günden bu yana haklarında herhangi bir suçlama olmayan belediye başkanları hakkında zorlama hukuk yorumlarıyla açılan soruşturmaların şeffaf yürütülmemesi, kesinleşmiş mahkeme kararlarına dayanmaması ve keyfi bir şekilde görevden uzaklaştırılma sürelerinin uzatılması hukukilikle açıklamazdır. Bu nedenlerle kayyum kararları ülkenin demokrasi tarihine kara bir leke olarak düşmüştür.

Milyonlarca seçmenin sandığa giderek kendi iradeleri olarak gördüğü belediye başkanları ve meclis üyeleri, halk tarafından seçilmiş ama göreve devam etmeleri hukukdışı bir şekilde engellenmiştir. Bu kapsamda kayyum atamaları; TBMM yetki alanında olan yasama yetkisini ihlal etmesi ve seçim yargısı olarak YSK'nın yetkisinin altını boşaltması yönleriyle sorunludur. Türkiye demokrasi tarihinde kara lekelerden biri olan bu hukuksuz kayyum

0000554386

gasplarının ortaya çıkardığı sonuçlarının tüm boyutlarıyla ortaya konulabilmesi an
Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

0000554386

0000554386

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abey
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	Imam
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garopayan
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	Mahmut Toğrul
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat Çepni
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	Ebrü Günay
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	Meral Danış Beştas
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe Sürücü
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	Habip Eksik
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Hüseyin Kaçmaz
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	A. Şık
15	PERO DUNDAR	MARDİN	P. Dunder
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	Tuma Çelik
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan Turan
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Şevin Çoşkun
19	MENSUR IŞIK	MUŞ	Mensur Işık
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	Serpil Kemalbay

0000554386